

Základná umelecká škola Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

Školský vzdelávací program pre druhý stupeň základného štúdia Predmet : Hra na bicích nástrojoch

Názov predmetu	Hra na bicích nástrojoch
Ročník	prvý
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Učebný plán	Č. 20
Stupeň vzdelania	Druhý
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský
Spracoval	Attila Balogh
Koordinátor ŠkVP	Attila Balogh
Schválené dňa	25. augusta 2014

Charakteristika predmetu

S rastúcim záujmom dnešnej mladej generácie o hudbu narastá počet záujemcov o hru na bicie nástroje, ktoré sa stali v súčasnosti dominujúcimi vo všetkých oblastiach populárnej hudby. Na tento stav reagujú aj učebné osnovy pre žiakov I. a II. stupňa základného stupňa hry na bicích nástrojoch pre ZUŠ. Hudobný materiál k štúdiu sa odporúča ako základná literatúra – nakoľko príliv zahraničnej literatúry v oblasti bicích nástrojov sa po kvalitatívnej stránke zvyšuje, jeho využitie a zaradenie do plánu práce je ponechané na voľbe pedagóga. Štúdium hry na bicie nástroje obsahuje štúdium základnej literatúry rytmicko – technických cvičení, hra z listu, ale aj komornú hru v rámci možností a spolupráci buď s malým nástrojovým obsadením tanečnej kapely, alebo spevákom, či inštrumentalistom k tomuto žánru hudby.

Žiaci získajú vedomosti o spôsobe tvorenia zvuku rôznymi údermi a typmi paličiek / metličiek/ a taktiež zručnosti interpretácií rozmanitých rytmických útvarov.

Zmyslom spoločného snaženie pedagógov a žiaka by malo byť dosiahnutie takého stupňa technickej vyspelosti, ktorá umožní absolventovi I. stupňa bezproblémový prechod na II. stupeň ZUŠ a po absolvovaní II. stupňa umožní realizovať sa v spoločenskom živote v oblasti populárnej hudby a tým dosiahnuť cieľ pre ktorý ZUŠ začal navštevovať.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

- Správny postoj v stoji a pri sedení, správne držanie tela
- Držanie paličiek v rukách; miesto, výška a sila ich dopadu na blanu
- Vylúdenie zvuku a jeho kvalita
- Návnik úderovej techniky – cibrenie úderov na základe rytmickej a dynamickej vyváženosti oboch rúk v rôznych tempách
- Návnik uvedomelej koordinácie pohybu oboch rúk – elementárna motorika

- Upevňovanie technickej zručnosti v hre nepravidelných rytmických útvarov a ich striedanie s pravidelnými útvarmi
- Rozmiestnenie a obsluha bicej súpravy
- Rozvíjanie hry paradidlových cvičení
- Pedálová a manuálová technika
- Základné klasické hudobno-tanečné formy
- Štandardné a latinsko-americké tanečné rytmy

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- vytvárať si vlastný hudobný názor,
- zdôvodniť vlastný názor
- logicky rozčleniť štruktúru skladby,
- zapamätať si notový zápis väčšieho rozsahu,
- uvedomele riešiť hru fráz a menších celkov v skladbe,
- definovať jednotlivé hlasy v polyfónnej hre,
- orientovať sa v širšej hudobnej terminológii.

Socio-afektívne

- emocionálne prežiť skladby,
- vyjadriť charakter skladby,
- zhodnotiť pozitíva aj negatíva vlastnej interpretácie skladby,
- dokázať čo najdokonalejšie interpretovať skladbu na verejnosti,
- vytvoriť si samostatný názor na interpretáciu vlastnú, vypočutú,
- interpretovať skladby rôznych štýlových období.

Psycho-motorické

- interpretovať na nástroji vlastnú hudobnú predstavu,
- interpretovať štýlovo skladby primerane hudobnému obdobiu
- dbať na uvoľnený hrací aparát,
- zdokonaľovať kvalitu technického prevedenia skladby,
- zvyšovať technickú náročnosť interpretovaných skladieb,
- vytrvalo pracovať na odstránení technickej povrchnosti,
- prehlbovať a obohacovať technické a výrazové schopnosti,
- vyrovnané hrať v rýchlejších tempách,
- uvoľnenosť ľavého a pravého zápästia a predlaktia
- uvedomele sledovať vlastnú interpretáciu a vyhnúť sa mechanickej hre.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

- dokázať dlhší čas sústredene pracovať, primerane reagovať na zmeny,
- uvedomele pracovať na skladbe pri príprave na hodinu,
- zdokonaľovať kvalitu interpretácie pri vystúpení na verejnosti,
- sformulovať vlastný názor na vypočutú skladbu
- vytvárať si vlastný hudobný názor.

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti,

- uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby,
- dôkladne porozumieť jednotlivým motívom, frázam, sprievodu a hudobnému členeniu,
- rozborom skladieb viesť k pochopeniu väčších cyklických foriem.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie (digitálnych technológií)

- podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie hudby.
- samostatne vyhľadávať rôzne na internete rôzne interpretácie preberanej skladby.

4. Spôsobilosť učiť sa

- rozvíjať vytrvalosť, iniciatívu a schopnosť samostatne sa učiť a získavať informácie,
- hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzipredmetových vzťahoch,
- rozobrať skladbu podľa formy,
- analyzovať skladbu po rytmickej stránke,
- odlišovať dôležité informácie od menej podstatných,
- efektívne si osvojovať poznatky a študijné návyky.

5. Spôsobilosť riešiť problémy

- vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách,
- učiť sa byť empatický,
- aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb,
- zvládať emócie pri vystúpení,
- zaujať správne stanovisko pri riešení vzniknutého problému,
- hľadať a využívať rôzne informácie, skúšať viaceré možnosti riešenia problému, overovať správnosť riešenia.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- akceptovať svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej,
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody,
- rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať,
- uvedomovať si vlastné potreby a aktívne využívať svoje možnosti,
- kontrolovať svoje konanie, uvedomovať si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé možnosti.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie,
- vyjadriť svoj názor i vkus,
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu a dodržiavať zásady kultivovaného správania sa v škole a na verejnosti,
- poznávať a vážiť si národné hudobné bohatstvo,
- pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky na úrovni,
- rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Hra na nástroji	• slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda	• individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	• analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad	• individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	• reproduktívna metóda • heuristická metóda	• počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj	Podľa výberu	- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:		- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	Podľa výberu	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	Podľa výberu	- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		Internet

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	Učiť žiaka ovládať: Nástrojové technické kompetencie Hra na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov s dynamickým rozlíšením pp - p – mp - mf – f – ff. Vírenie s legátom, s odsadením, aplikácia crescendo a decrescenda Hra jednoduchého, dvojitého, trojitého a štvoritého prírazu. Hra paradiddlov RLRR LRLR , RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov. Hra zo zápisu celých, polových štvrt'ových, osminových, šestnásti- nových, dvaatricatinových nôt a pomlčiek v celom (alla breve) 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 takte.	Žiak si má osvojiť: ovládajú správne hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením pp - p - mp - mf - f - ff; ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLR, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov; ovládajú hru akcentov v párnom a nepárnom delení – pomalé, stred- né aj rýchle tempá; ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrt'ových, osminových, šestnástinových, dvaatricatinových nôt a pomlčiek v 7/4,	Žiak zvládol: repertoárové požiadavky • skladby podľa individuálneho plánu v triednej knihe • vie e a obslúžiť bicíu súpravu • hrá paradidlové cvičenia • hrá pedálovou technikou • hrá štandardné tanečné rytmy a používa prechody v rámci nich • hrá jednoduché skladby na xylofóne • hrá durové a molové stupnice na xylofóne rozsah látky na ročníkovú prehrávku: dve durové a molové stupnice, dva etudy na malom bubne Tuzar, hra jednej skladbičky na xylofóne, hra dvoch tanečných rytmov na súprave bubnov	• práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedny koncert 2x ročne, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert • záverečná ročníková prehrávka

	Hra duoly, veľkej trioly, šestnástinovej trioly, sextoly, kvintoly a septoly. Hra osminovej, šestnástinovej a dvaatricatinovej synkopy a ligatúry. Rytmická stupnica: štvrt'ové noty, osminové noty, trioly, šestnástinové noty, kvintoly, sextoly, septoly dvaatricatinové noty. Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov a hi-hat na druhú polovicu doby. Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, wals, shuffle, latino-rytmy, funky-rytmy a hra s metličkami	6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 a celom (alla breve) takte; ovládajú hru polovej, štvrt'ovej, osminovej a šestnástinovej noty s bodkou a hru osminovej, šestnástinovej, dvaatricatinovej synkopy a ligatúry; ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú a kombinovanú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby); vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, shuffle, latino-rytmy, funky-rytmy a ovládajú základy hry s metličkami; orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach (7 predznamenaní) a vedia zahrať T5, D7, ZM7 a ich obraty;		

2. Hudobno-teoretické poznatky	Učiť žiaka ovládať: • hudobnú primeranú terminológiu a stavbu skladby • charakterizovať skladbu podľa štýlového obdobia	Žiak si má osvojiť: • hudobnú terminológiu, • rozoznávajúce hudobného štýlu v skladbách	Žiak zvládol: • rozlíšenie a charakteristiku hudobných období a primeranú hudobnú terminológiu	• práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu • pochvala, povzbudenie, kritika

J. Šprunk: Bicie nástroje

J. Tuzar : Etudy pre malý bubon

M. Veselý: Etudy pre súpravu bicích nástrojov

R. Jakouš: Etudy pre súpravu bicích nástrojov